

Előadó: Nemesi Attila László	Szemeszter: 2021/2022. I.
Tanegység neve: <i>A magyar nyelv leírása</i>	Levelező képzés
Tanegység kódja: BMLMN10400M	

Tematika
A nyelvi szintek autonómiája és interakciója a nyelvleírásban
A magyar nyelv fonológiai leírásának néhány időszerű kérdése
Morfológiai irányzatok és dilemmák
Szóalkotási módok. Produktivitás és analógia a szóképzésben
A szófaji rendszerezés problémái
A mentális lexikon
Mondattan. Generatív mondattan: a fókusz meghatározása
A mondat szintje fölött: szöveg, diskurzus, társalgás
A magyar nyelv változatainak leírása
Funkcionális nyelvészet, kognitív nyelvészet, funkcionális kognitív nyelvészet
A grammatikalizáció elméletének magyar nyelvtörténeti alkalmazása
Generatív történeti mondattan

Olvasmányjegyzék

Kötelező irodalom:

- É. Kiss Katalin 2014. Milyen volt az ősmagyar mondat szerkezet? In: É. Kiss Katalin – Hegedűs Attila (szerk.): *Nyelvelmélet és diakrónia 2*. Piliscsaba, PPKE BTK, 84–102.
- Kiefer Ferenc 2000. A nyelvtudomány néhány tudományelméleti-módszertani kérdése. In: Ruzsa Imre (szerk.): *Tertium non datur. Válogatott logikai metodológiai tanulmányok 1984–1990*. Budapest, Osiris, 123–171.
- Kövecses Zoltán – Benczes Réka 2010. *Kognitív nyelvészet*. Bp., Akadémiai, 159–192.
- Nemesi Attila László 2011/2016. Beszélt nyelvi szintaxis: a *természetesen(.) hogy...* típusú szerkezetéről. In: uő, *Nyelv, nyelvhasználat, kommunikáció. Hét tanulmány*. Bp., Loisir, 9–35.

Ajánlott szakirodalom:

- Bartos Huba (szerk.) 2011. *Általános nyelvészeti tanulmányok XXIII. Új irányok és eredmények a mondattani kutatásban*. Bp., Akadémiai.
- Bencédy József – Fábián Pál – Rácz Endre – Velcsov Mártonné 1968. *A mai magyar nyelv*. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Dér Csilla Ilona 2008. *Grammatikalizáció*. (Nyelvtudományi Értekezések 158.) Bp., Akadémiai.
- É. Kiss Katalin (szerk.) 2014. *Magyar generatív történeti mondattan*. Bp., Akadémiai.
- É. Kiss Katalin – Kiefer Ferenc – Siptár Péter 1998. *Új magyar nyelvtan*. Bp., Osiris.
- Hegedűs Attila 2016. Az összetett múlt idők és használatuk a kései ősmagyar korban. *Magyar Nyelv* 112/1: 74–80.
- Hegedűs Attila – Kovács Mónika 2016. *Kísérlet a magyar nyelvjárások komplex klasszifikációjára*. Bp., Szent István Társulat.
- Imrényi András 2013. *A magyar mondat viszonyhálózati modellje*. (Nyelvtudományi Értekezések 164.) Bp., Akadémiai.
- Kenesei István – É. Kiss Katalin (szerk.) 2015. *Általános nyelvészeti tanulmányok XXVII. Diakrón mondattani kutatások*. Bp., Akadémiai.
- Keszler Borbála (szerk.) 2000. *Magyar grammatika*. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Kiefer Ferenc (szerk.) 2000. *Strukturális magyar nyelvtan 3. Morfológia*. Bp., Akadémiai.

- Kiefer Ferenc (szerk.) 2006. *Magyar nyelv*. Bp., Akadémiai.
- Kiefer Ferenc (szerk.) 2008. *Strukturális magyar nyelvtan 4. A szótár szerkezete*. Bp., Akadémiai.
- Kontra Miklós (szerk.) 2003. *Nyelv és társadalom a rendszerváltás kori Magyarországon*. Bp., Osiris.
- Kugler Nóra 2002. *A módosítószók a magyar nyelv szófaji rendszerében*. Bp., Osiris.
- Kugler Nóra 2003. *A módosítószók funkciói*. (Nyelvtudományi Értekezések 152.) Bp., Akadémiai.
- Kugler Nóra 2015. *Megfigyelés és következtetés a nyelvi tevékenységben*. Bp., Tinta.
- Ladányi Mária 2007. *Produktivitás és analógia a szóképzésben: elvek és esetek*. Bp., Tinta.
- Minya Károly 2011. *Változó szókincsünk. A neologizmusok több szempontú vizsgálata*. Bp., Tinta.
- Nemesi Attila László 2011/2016. *Nyelv, nyelvhasználat, kommunikáció. Hét tanulmány*. Bp., Osiris.
- Tolcsvai Nagy Gábor 2013. *Bevezetés a kognitív nyelvészetbe*. Bp., Osiris.
- Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.) 2017. *Nyelvtan*. Bp., Osiris.
- Tolcsvai Nagy Gábor – Ladányi Mária (szerk.) 2008. *Általános nyelvészeti tanulmányok XXII. Funkcionális nyelvészet*. Bp., Akadémiai.